

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: L. Š.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 25. 11. 2021 proti rozhodnutí žalované ze dne 12.10.2021 č. j. X. o
invalidní důchod

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 12.10.2021 č. j. X. a
jemu předcházející rozhodnutí ze dne 25. 6. 2021 č. j. X. se zrušují a věc se vrací
k dalšímu řízení žalované.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 25. 6. 2021 č. j. X. č. j. byla
zamítnuta žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu podle ustanovení § 41 odst. 3

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť dle posudku OSSZ Plzeň – město ze dne 8. 6. 2021 není invalidní pro invaliditu druhého ani třetího stupně, ale je nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně.

2. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 12. 10. 2021 č. j. X., kterým žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že žalobce není dle nového posudku o invaliditě vypracovaného lékařem ČSSZ dne 7. 10. 2021 invalidní pro invaliditu druhého ani třetího stupně, ale je i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně dle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Jedná se u něj o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje fyzické, smyslové a duševní schopnosti a má vliv na pokles pracovní schopnosti. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V (Duševní poruchy a poruchy chování), položce 3c (Schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy, středně těžké postižení) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30-45 %. Lékař ČSSZ zvolil na základě doložených lékařských zpráv a charakteru postižení horní hranici stanoveného rozmezí, tj. 45 % s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu ustanovení § 3 citované vyhlášky nemění. Nejzávažnější zdravotní postižení, jež je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, je paranoidní schizofrenie s reziduálními negativními příznaky a deteriorací intelektu, stav po akutní psychotické atace v 5/2019 (v kombinaci s toxickou psychózou) Žalobce není schopen práce spojené s nadměrnou psychickou zátěží, s tlakem na výkon, s nároky na zvládání složitých pracovních operací, ale je schopen práce s možností volby vlastního tempa, v podstatně menším rozsahu a intenzitě než je obvyklé. Na základě provedeného přezkumu dospěl lékař ČSSZ k výsledku, že posudkový závěr OSSZ Plzeň-město ze dne 8. 6. 2021 lze potvrdit, neboť jde i nadále o invaliditu prvního stupně a k datu napadeného rozhodnutí ČSSZ ze dne 25. 6. 2021 po přeshetření namítaných skutečností odpovídal zdravotní stav žalobce prvnímu stupni invalidity.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 25. 11. 2021 doručenou zdejšímu soudu 29. 11. 2021 se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované, přičemž žalobu odůvodnil tím, že považuje napadené rozhodnutí za nesprávné, neboť posudkový lékař neposuzoval jeho zdravotní stav s přihlédnutím k ustanovení § 2 odst. 3 vyhl. č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Byl-li by jeho zdravotní stav posouzen správně, pak by mohl být hodnocen podle přílohy uvedené vyhlášky, kapitoly V., položky 2b či 2c, když posuzující lékař přesto, v rozporu s lékařskými zprávami, uvádí míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici daného rozpětí s přihlédnutím k deterioraci intelektových schopností – 45 %, což odpovídá invaliditě 2. nebo 3. stupně. Zdravotní stav žalobce byl posouzen v rozporu s lékařskou zprávou MUDr. B. ze dne 17. 5. 2021, dle níž není z psychiatrického hlediska v současné době schopen trvalého pracovního zapojení ani za ulehčených podmínek. Žalobce proto navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

4. Žalovaná dne 20. 12. 2021 ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že lékař žalované komplexně prostudoval lékařskou dokumentaci a zjistil, že zdravotní stav žalobce je srovnatelný se středně těžkým postižením, tj. jako stav se značně sníženou úrovní sociálního fungování, ojedinělé ataky, po kterých přetrvává reziduální symptomatika, kdy výkon některých denních aktivit je narušen. S přihlédnutím k deterioraci intelektových schopností lékař zvolil rovněž horní hranici rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti stanoveného pro tuto položku, tj. přípustné maximum. S posudkovým závěrem lékaře OSSZ se lékař žalované ztotožňuje i přesto, že dle zprávy psychiatra není žalobce schopen trvalého pracovního zapojení. Dané postižení nelze hodnotit vyšší mírou poklesu pracovní schopnosti, neboť popis klinického stavu neodpovídá těžkému nebo zvláště těžkému funkčnímu postižení definovanému v položce 3d a 3e stejné kapitoly přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Nejedná se o časté ataky s funkčně závažnou či těžkou reziduální symptomatikou, s trvalou psychotickou symptomatikou, s podstatným narušením denních aktivit, atd. Subjektivní potíže žalobce nemají co do udávané intenzity odpovídající objektivní podklad v doložených odborných nálezech, jež by zdůvodňovaly přiznání vyššího stupně invalidity. Procentní míra poklesu schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění, jelikož daná hlediska již byla zahrnuta v základním hodnocení. I po přezkoumání celkového zdravotního stavu žalobce činí pokles jeho pracovní schopnosti pouze 45 %, tzn., že nedošlo ke změně stupně invalidity a žalobce je i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně dle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) zdp. Změna invalidity je jednou z nutných podmínek pro změnu výše invalidního důchodu, a proto žalovaná nemohla námitkám žalobce vyhovět. Navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení s tím, že i nadále trvá na svém rozhodnutí a navrhla zamítnutí žaloby.

IV.

Posouzení věci soudem

5. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Soud ve věci rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 s.ř.s. a § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.

V.

Rozhodnutí soudu

8. Námitku žalobce týkající se toho, že míra poklesu jeho pracovní schopnosti neodpovídá invaliditě 1. stupně, ale 2. nebo 3. stupně, shledal soud důvodnou.
9. K námitce žalobce týkající se nedostatečného posouzení jeho zdravotního stavu a rozporu s lékařským nálezem MUDr. B. ze dne 17. 5. 2021 není soud oprávněn se vyjadřovat,

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

protože se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.

10. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
11. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
12. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 24. 2. 2022 za účasti odborných lékařů z oboru psychiatrie, jemuž žalobce nebyl přítomen. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (12. 10. 2021) byl žalobce invalidní dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, šlo o invaliditu třetího stupně, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %, doba platnosti (lhůta KLP) : 31. 5. 2024, změna ke dni 17. 5. 2021. Komise uvedla, že rozhodujícím zdravotním postižením je Paranoidní schizofrenie s defektem, syndrom závislosti – nadužívání alkoholu a pervitinu – toxická psychóza. Byly zhodnoceny lékařské nálezy PL MUDr. R. H. a MUDr. L. B. PK MPSV konstatovala, že u žalobce přetrvávají defekty pro proběhlém psychotickém onemocnění, v současné době není schopen trvalého zapojení ani za ulehčených podmínek. PK MPSV uvedla, že není v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ Plzeň-město ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že u žalobce se jedná o těžké postižení, častější ataky, mezi nimiž přetrvává závažná reziduální symptomatika, výkon některých denních aktivit je podstatně narušen. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 60 % podle kapitoly V, položky 3d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly, položky 3e, neboť se nejedná o zvlášť těžké postižení, časté ataky s funkčně těžkou reziduální symptomatickou, trvalá psychotická nebo reziduální symptomatika těžkého stupně, závažné narušení výkonu téměř všech denních aktivit. Vzhledem k tomu, že žalobce není schopen využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, se podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 %. Celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti tak činí 70 %. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není žalobce schopen

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

výdělečné činnosti ani za zcela mimořádných podmínek. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb.,. Datum vzniku dnem psychiatrického vyšetření 17. 5. 2021, stanovena platnost do 31. 5. 2024, je předpoklad stabilizace a zlepšení zdravotního stavu. Ke stabilizaci zdravotního stavu nedošlo i přes terapii, vzhledem k tomu není žalobce schopen soustavné výdělečné činnosti.

13. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
14. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.
15. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byli-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
16. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž došlo k zamítnutí jeho žádosti o změnu výše invalidního důchodu s odůvodněním, že dle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 6. 2021 i dle posudku lékaře ČSSZ ze dne 7. 10. 2021 je i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 24. 2. 2022 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované se u žalobce jednalo o invaliditu třetího stupně, a proto byla žaloba podána důvodně. Soud proto napadené rozhodnutí žalované ze dne 12. 10. 2021 a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 25. 6. 2021 rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobce ke dni vydání uvedených rozhodnutí odpovídal třetímu stupni invalidity, když míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila 70 %, avšak lékařem OSSZ a lékařem ČSSZ byla přiznána pouze míra poklesu 45 %. Datum změny invalidity je 17. 5. 2021.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

17. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí dle posudku PK MPSV ze dne 24. 2. 2022 invalidní pro invaliditu třetího stupně, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – změněný stupeň invalidity u žalobce. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován tento rozsudek, když rozhodnutí o přiznání třetího stupně invalidity by byla vydala žalovaná již na základě posouzení zdravotního stavu žalobce v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.
18. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce, jenž nebyl ve sporu právně zastoupen, nepožadoval náklady řízení, a proto bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 24. 3. 2022

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně